

KAUZA „HRA“

Kauza představuje konkrétní situaci nebo problém skrze jednotlivé aktéry a jejich výpovědi. Nabízí tak možnost danou situaci z různých perspektiv kriticky i performativně uchopit a analyzovat.

Psaní diktátu skončilo dřív a učitelka odešla ze třídy. Do velké přestávky zbývalo 10 minut. To bylo celkem 30 minut volna, bez dozoru. Tři kluci, Karel, Jirka a Robert nelenili a rozehráli jednu z mnoha oblíbených her: přišli k Haně, podrazili jí židli a ona spadla na zem. Následovala salva smíchu. Dva jí popadli a odvěkli k velkému oknu. Třetí z nich ho otevřel dokořán. Cloumali s ní a vyhrožovali, že jí vyhodí z okna. Chechtali se a trojhlasně volali: „Budeš dělat letadlo.“ Potom s ní smýkli na zem. Znehybnili ji a různě mačkali. Tomuhle obvykle říkali, že chytili velrybu.

Hanka: Řvala jsem. Křičela jsem o pomoc. Zacpávali mi pusy, až jsem se dusila. Trvalo to dlouho, alespoň deset minut.“

Jitka: Tohle není ojedinělé. Podobné „hry“ probíhají každou přestávku, vždycky, když je příležitost. Často i venku a někdy nenápadně i během vyučování. Radši dělám, že to nevidím, aby si mě co nejmíň všimli.

Martina: To, co dělali Haně, dělají skoro každou přestávku. Vyberou si oběť. Je to jedno, jestli je to holka nebo kluk. Z kluků ubližují hlavně Jonášovi. Když je nebaví výklad, házejí po něm šlupky a odpadky. Nebo o přestávkách po něm házejí křídly, ale pořádný, tvrdý rány. Vybíjejí si energii, mají rozkoš z toho, jak jsme rozčilený. Mě ignorují jenom proto, že jsem s Karlem chodila.

Magda: Tři kluci nás zvedají a mačkají. Bolí to. Úplně mě to vytáčí k nepřičetnosti. Doma mám z toho celý den zkaženou náladu. Chci se vzbouřit a asi dvakrát jsme se skutečně vzbouřili. Pak to bylo ale ještě horší. Ti tři šli na jednu holku a byli ještě tvrdší. Nikdo nepomůže. Všichni mají strach. Je to divný. Chci to oznámit, chci s tím něco dělat!

Jonáš: Neznají meze! Mají zapalovače a opalují jimi chloupky u oblečení. Někdy spálí hodně. Nebo škrtají u vlasů a upalují je. Je z toho smrad. Já jsem jedinej kluk, kterému se to taky děje, asi proto, že jsem menší, zasedli si na mě. Vůči holkám to chápu, ale proč to dělají mě?

Martina: Celý den sedíme a nemůžeme změnit polohu. Ti tři se strašně nudí. Někdy jim rupne v hlavě. Všichni někoho obklopí a začnou ho trápit. Nedávno Haně zalepili pusy izolepou, svázali jí ruce mikinou a tahali jí za vlasy. Holčičích obětí je několik, ale ona to odnáší nejmí. Říkají tomu „výlov velryby“. Prý takhle normální holka nevypadá!

Jitka: Mučení Hany je blbý. Ale nemůžu jí pomoci, odnesla bych to. Musím s Karlem vycházet dobře. Já to musím držet v sobě. Bojím se ho, on je schopný něco udělat. Zeptala jsem se ho, jestli by někoho zabil. Prý jo.

Jonáš: Když jsem se minule skoro rozbřečel, protože to fakt bolelo, řekli mi, že kluci nebrečej. Dávají mi pořád najevo, že jsem jinej. Karel s Robertem mi říkají „buzno“!

Magda: Když jsme probírali v rámci projektu šikanu ptali se nás, jestli s tím máme zkušenost nebo víme, komu se to děje. Nikdo nic neřekl. Bylo to šílený,

hrozně dlouhý ticho. Pak nám nabídli, že jim o tom můžeme napsat, že to bude anonymní, pokud o tom nechceme mluvit. Jsem zvědavá, jestli jim někdo napsal. Učitelka to musí vidět, ale dělá jako by u nás šikana neexistovala.

Hanka: První dva roky na základní škole se mi stávaly drobnosti, které nejdříve ani nestály za zmínku. Třeba vyhozený sešit do koše a aktovka, která byla pravidelně naplněna odpadky z pozůstatků svačin dvou mých spolužaček. Nikdy jsem to nikomu neřekla, protože jsem si myslela, že je to v pořádku. Jak ale šel čas, začala jsem si uvědomovat, že to normální není. Jenže už asi bylo pozdě. Neměla jsem přátele, nebyla jsem nikdo. Jednou se ke mně cestou ze školy rozběhli dva spolužáci, jeden mi podrazil nohy a držel mě na zemi a druhý do mě surově kopal. Říkali mi velryba kvůli tomu, že jsem trochu tlustší a já jsem se jako velryba začala cítit. I některý holky ze třídy mi dávaly najevo, že jsem jiná, že takhle holka nemá vypadat.

Potom klidně utekli a nechali mě tam. Nebyla jsem ani schopna vstát ze země. Fyzické bolesti kupodivu nemají trvalé následky, ale to, co přišlo pak, zapomenout nejde. Byla jsem pro ně mor. Kromě pár lidí ve třídě, kteří s tím nechtěli mít nic společného, mě ostatní vyloučili ze své společnosti. Kamarádila jsem se jenom s Bětkou a kluci nám začali říkat, že jsme lesby. Kdykoliv jsem se k nim přiblížila, tak mi sprostě nadávali a říkali, že jsem mor. Pomyslně dezinfikovali každou věc, které jsem se jen dotkla, aby to ode mě nechytli. Došlo to tak daleko, že jsem se několikrát neúspěšně pokusila o sebevraždu. Do školy jsem měla strach chodit. Nikdo se mnou nechtěl sedět a tužku jsem si musela půjčit od paní učitelky. Máma o ničem nevěděla.

Jednou mi kluci upravili fotku, nakreslili, o kolik bych musela zhubnout, abych vypadala normálně.

Jednou nás taky zamkli s Jonášem v šatně. Ale Jonáš mě začal urážet, asi proto, aby vypadal před klukama líp, ale to mu nepomohlo. Učitelka taky nic nevěděla a přišlo mi to tak lepší. Chtěla jsem si to vyřešit sama a taky jsem skutečně uvěřila tomu, že mezi ostatní prostě nezapadám a že nemám stejná práva jako oni. Na obědě jsem skončila vždlycky poslední ve frontě. Pak jsem udělala velkou chybu. Přišla jsem totiž na to, že když budu učitelčíným stínem, jsem v relativním bezpečí. Neuvědomovala jsem si, že se stále více uzavírám do vlastního světa a přicházím o obecné lidské schopnosti. Z této doby pochází moje láska ke zvířatům. Když mi bylo nejhůř, oni to vždy vycítili. V sedmé třídě jsem začala cvičit bojová umění v naději, že se naučím bránit. Měla jsem ale už tak podkopané sebevědomí, že to nepomohlo. Stal se ale jiný zázrak. Dvě holky z mé bývalé třídy tam chodily se mnou. A tak jsem poprvé v životě měla nejlepší přítelkyně. Na nikom jiném nám nezáleželo. Pak ale přišly přijímačky na gymnázium. Stála jsem u výsledkové listiny a s radostí jsem se rozeřvala na celou školu: „Ano, já jsem to udělala.“ Ostatní vůbec nechápali, že jsem se já - velryba - mohla někam dostat, když jim se to třeba nepovedlo. A tak jsem se dostala do nové třídy. Ze všeho nejvíc jsem si přála, aby mě všichni nechali na pokoji. Chtěla jsem začít znovu. Zvolila jsem ale špatnou cestu. Vzpomínky jsem se snažila léčit jídlem. Za prvního půl roku jsem přibrala dalších 13 kilo. K tomu všemu se ještě přidaly problémy v rodině, hodně učení a také jsem přišla na to, že mě pronásleduje neustálá úzkost a pocity ohrožení. Chyběly mi komunikační schopnosti a nezvládala jsem vůbec žádný pohyb mezi větším počtem lidí. Takhle to bylo celé čtyři roky, to, co jsem předtím zažila nešlo jen tak vymazat.